

Na sjednici Odbora direktora održanoj 28.04.2021. godine usvojeni su:

USLOVI ZA OSIGURANJE OD POŽARA I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI

Predmet osiguranja

Član 1.

- (1) Predmet osiguranja od opasnosti koje se navode u članu 2. ovih Uslova, mogu biti sve stvari, osim onih koji su ovim Uslovima isključene iz osiguranja.
- (2) Osigurane su samo one stvari koje su označene u polisi, a prema sledećim odredbama:
 - 1) kod osiguranja građevinskih objekata i drugih nepokretnih stvari smatraju se osiguranim svi delovi građevinskog objekta, temelji i podrumski zidovi, sve ugrađene instalacije, sva ugrađena oprema (liftovi, centralno grijanje sa cistijernom za gorivo, bojleri, uređaji za klimatizaciju, hidrofori, solarni kolektori, toplotne pumpe, ugradni ormarići, spoljne žaluzine, sve vrste peći i sl.). Ako je osiguran objekat u izgradnji, osiguran je i građevinski materijal na gradilištu, namijenjen za ugradnju u građevinski objekat u izgradnji koji se osigurava po ovim Uslovima. Samo krov i izgorivi delovi građevinskog objekta ne mogu se posebno osigurati.
 - 2) kod osiguranja pokretnih stvari smatra se, ako u polisi stvari nijesu navedene pojedinačno već kao skup, da su osigurane sve stvari koje se nalaze na mjestu osiguranja, a pripadaju osiguranom skupu, kako one koje su postojale u trenutku zaključenja ugovora, tako i one koje se naknadno unesu u taj skup. Osigurane su samo stvari koje su svojina osiguranika i lica koja sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu.
 - (3) Samo ako je posebno ugovoreno i označeno u polisi, osigurane su:
 - 1) stvari radnika koje obavljaju službu na mjestu osiguranja, kao i stvari trećih lica primljene radi popravke, prerade, obrade, čuvanja, prodaje, u zalog, najam i na poslugu;
 - 2) brane - masivno građene (od kamena, betona, metala) i nasute zemlje sa nepropusnim jezgrom i obložene čvrstim materijalom (kamen, beton i sl) sa vodne strane;
 - 3) željezničke pruge;
 - 4) izgrađene obale, kejovi, lukobrani i propusti (kamen, beton, metal i sl.);
 - 5) nasipi - obloženi ili obzidani čvrstim materijalom (betonom, kamenom, asfaltom i sl.);
 - 6) mostovi;
 - 7) ograde, potporni zidovi, putevi, avionske piste, trotoari, popločana dvorišta;
 - 8) žičane mreže sa stubovima - u vinogradima, u hmeljskim nasadima, plantažnim voćnjacima i sl.;
 - 9) melioracije, regulacije i obloženi ili obzidani nasipi vodenih tokova, masivno građeni;
 - 10) podzemne, nadzemne i podvodne mreže (vodovodna, kanalizaciona, telefonska, plinska, električna i slična), osim mreže koja je sastavni dio zgrade, kao i mreže na teritoriji industrijskog preduzeća;
 - 11) sportski tereni, tereni dječijih igrališta, otvorena kupališta i klizališta;
 - 12) platnene i plastične nadstrešice;
 - 13) šatori, šatorska skladišta, staklenici i plastenici;
 - 14) novac i hartije od vrijednosti, predmeti od plemenitog metala, neprerađeni plemeniti metali, drago kamenje, biseri i predmeti od njih, rijetki i dragocijeni predmeti, planovi, skice, modeli, kalupi, dokumenti, rukopisi, kolekcije, arhivski predmeti i materijali, poslovne knjige;
 - 15) stvari u rudnicima ispod zemlje;
 - 16) zalihe stajskog đubriva;
 - 17) stvari na izložbama i u muzejima;
 - 18) prikolice, samohodne mašine i traktori poljoprivrednih gazdinstava;
 - 19) ulja i ostala punjenja kao i katalizatori kad njihova vrijednost nije sadržana u vrijednosti osigurane stvari;

- 20) antene za prijem televizijskih i radio-programa;
- 21) nosači podataka uključujući i podatke uskladištene na njima, pri čemu se pod nosačima podataka podrazumevaju mediji za skladištenje podataka svih vrsta, naročito mediji za skladištenje elektronskih podataka, na kojima se skladište podaci i/ili programi za obradu podataka, sve vrste poslovnih knjiga, dokumenata, ugovora, evidencije koja se odnose na licence patenata, izdavačka prava i autorska prava, robne marke, itd., zatim mediji za skladištenje podataka za numerički upravljane mašine, uzorci boja u štamparijama, tablice boja, uzorci tkanina, itd;
- 22) bankomati uključujući i njihov sadržaj, pri čemu se pod bankomatima podrazumevaju automati koji primaju metalni novac svih vrsta, automati za zamenu ili izdavanje novca. Pod bankomatima se ne podrazumevaju automati za kockanje;
- 23) umjetnička dijela, pod kojima se podrazumevaju svi predmeti specijalne kulturne, istorijske ili kolekcionarske vrijednosti;
- 24) motorna i priključna vozila, pod kojima se podrazumevaju: sva drumska motorna vozila, sve prikolice vučene od strane motornih vozila, sva plovila, avioni i druge letjelice koje su teže od vazduha i projektovane da lete. Za navedena vozila, pruža se osiguravajuće pokriće samo od osnovnih opasnosti iz stava (1) člana 2 ovih Uslova i samo kada sačinjavaju trgovačku zalihu u trgovinama, carinskim skladištima, radionicama na popravci i slično.
- 25) objekti u izgradnji i montaži prema sledećem:
 - 1) mogu se osigurati objekti u izgradnji i montaži od direktnih i posledičnih oštećenja ako su prouzrokovana osnovnim osiguranim opasnostima iz stava (1) člana 2 ovih Uslova.
 - 2) Objekat u izgradnji i montaži se smatra završenim u smislu ovih Uslova ukoliko je zatvoren sa svih strana predviđenim krovovima, vratima i prozorima, ili ako se makar i jedna mašina, uređaj ili instalacija pokrene u svrhu proizvodnje ili projektovane namene (ne u svrhu testiranja).

- 26) šume i šumski zasadi od 6 i više godina starosti isključivo od rizika požara i udara groma sa obimom pokrića u skladu sa članom 3. ovih uslova.

(4) Po ovim Uslovima ne mogu biti predmet osiguranja:

- 1) zemljišta, nepopločana dvorišta, brane i nasipi koji nijesu izgrađeni u smislu stava (3), tač. 2 i 5 ovog člana, morska voda u preradi;
- 2) nasute obale, kejovi, lukobrani i propusti;
- 3) usjevi do berbe, plodovi do berbe rodni i nerodni nasadi (voćnjaci, vinogradi i sl.), osim stabala voćaka u okućnici;
- 4) roba u prevozu;
- 5) ribe i druge životinje u tekućim i stajaćim vodama;
- 6) stvari izložene na sajmu;
- 7) nepečene cigle na otvorenom prostoru;
- 8) putevi bez gornjeg stroja.

Osigurane opasnosti (rizici)

Član 2.

- (1) Osiguranjem po ovim Uslovima pruža se osiguravajuće pokriće od sledećih osnovnih rizika:
 - 1) požara,
 - 2) udara groma,
 - 3) eksplozije,
 - 4) oluje,
 - 5) grada (tuče),
 - 6) udara sopstvenog motornog vozila, sopstvene pokretne radne mašine u osigurani građevinski objekat,
 - 7) pada letjelice,
 - 8) manifestacija i demonstracija.
- (2) Ako se ugovori, osiguranjem može biti pokriveno uništenje ili oštećenje osiguranih stvari samo od sledećih osnovnih opasnosti: požara, udara groma, eksplozije i pada letjelice (FLEXA pokriće).
- (3) Ako se posebno ugovori i plati dodatna premija, osiguravajuće pokriće se može proširiti na jedan ili više dopunskih rizika:
 - 1) poplavu, bujicu i visoku vodu,
 - 2) klizanje tla i odronjavanje,
 - 3) slijeganje tla,
 - 4) sniježnu lavinu,
 - 5) iscurenje (lekaža),
 - 6) izlivanje vode iz instalacija,
 - 7) samozapaljenje zaliha,
 - 8) izlivanje užarene tečne rastopljene mase,
 - 9) udar nepoznatog motornog vozila u osigurani građevinski objekat,

- 10) dim,
 - 11) zemljotres,
 - 12) atmosferske padavine,
 - 13) vandalizam,
 - 14) težinu snijega,
 - 15) mraz.
- (3) Nastupanjem osiguranog slučaja osiguranjem su obuhvaćene:
- 1) štete od uništenja ili oštećenja osiguranih stvari prouzrokovane prilikom spašavanja (rušenja, iznošenja, ukazivanja pomoći i slično), usled nastalog osiguranog slučaja,
 - 2) štete zbog nestanka osigurane stvari prilikom nastanka osiguranog slučaja,
 - 3) troškovi učinjeni povodom raščišćavanja i rušenja u vezi sa nastalim osiguranim slučajem na osiguranoj stvari,
- (4) Osiguravač je u obavezi da isplati nadoknadu samo za neposrednu štetu na osiguranoj stvari a ne i posrednu, kao što je šteta usled: gubitka zakupnine, gubitaka prouzrokovanih obustavom rada, umanjenja i mogućnosti upotrebe i usled drugih sličnih gubitaka zbog nastalog osiguranog slučaja.

Neosigurane opasnosti

Član 3

- (1) Po ovim Uslovima nisu pokrivena:
- 1) štete uslijed nuklearne reakcije, nuklearnog zračenja ili radioaktivne kontaminacije;
 - 2) štete uslijed ratnih događaja, ustanaka i drugih oružanih akcija;
 - 3) štete uslijed drugih neprijateljskih radnji, pobuna, unutrašnjih nemira ili štrajkova ili štete koje su direktno proizašle iz propisa, mjera vlasti ili drugih sličnih događaja;
 - 4) oštećenja uslijed buke, vibracija i prašine;
 - 5) ekološke štete;
 - 6) štete koju su nastale direktno ili indirektno u vezi sa terorizmom, uz skadu sa definicijom iz Krivičnog zakonika Crne Gore, niti bilo koje troškove nastale kao posljedica takve štete, niti u slučaju da je teroristički akt prouzrokovao bilo kojim drugim uzrokom ili djelovanjem zajedno sa terorističkim aktom.
 - 7) štete nastale direktno ili indirektno u vezi sa sabotажom, niti bilo koje troškove nastale kao posljedica takve štete, niti u slučaju ako je zajedno sa sabotажom na nastanak štete uticao bilo koji drugi uzrok ili akt. Sabotaža je svaki namjerno ili prikriveno djelovanje

kojim se silom, nasiljem ili prijetnjom ugrožava ljudski život, pokretna ili nepokretna imovina ili infrastruktura a vrši se u političke, vjerske, ideološke ili slične svrhe i namenjen je uticaju na vladu neke države ili da zastraši javnost ili bilo koji njen dio ili da ima takav efekat. Sabotažom se smatra i dijelo izvršeno nezavisno kao i ono izvršeno u vezi sa bilo kojom organizacijom ili vlašću. Šteta i troškovi nastali uslijed spriječavanja ili suzbijanja sabotаže takođe su isključeni iz pokrića.

- 8) oštećenja uslijed dotrajalosti. Dotrajalost je fizičko habanje ili oštećenje pojedinog dijela (ili cijeline) predmeta osiguranja, zbog čega takav predmet, uzimajući u obzir pravila relevantne struke, više ne može pravilno da obavlja svoju namjenu ili funkciju. Deformacija pojedinog dijela (ili cijeline) osiguranog predmeta, koja je posljedica njegove upotrebe ili uslova ugradnje, a ne posljedica osigurane opasnosti, takođe se smatra dotrajalošću;
- 9) štete uslijed osnovnih i dodatnih opasnosti iz stava (2) i (3) člana 2 ovih Uslova, koje nastaju kao rezultat zemljotresa (npr. požar poslije zemljotresa, eksplozija poslije zemljotresa, klizište poslije zemljotresa itd.). Ove štete pokriva dodatno osiguranje od zemljotresa;
- 10) štete uslijed oduzimanja, zaplijene, nacionalizacije;
- 11) štete zbog prevare, podvale, obmane ili druge namjerno prouzrokovane štete;
- 12) oštećenja predmeta osiguranja na kome se izvode radovi (adaptacije, nadogradnje, rekonstrukcije i slično), ako ti radovi direktno ili indirektno utiču na nastanak štete, ako nije drugačije ugovoreno;
- 13) štete zbog rizika za koje je predviđena uplata dodatne premije osiguranja za proširenje osiguranja.

Obim opasnosti požara

Član 3.

- (1) Požarom se, u smislu ovih Uslova, smatra vatra nastala izvan određenog ložišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje razvija svojom sopstvenom snagom.
- (2) Ne smatra se da je nastupio požar i osiguravač nije u obavezi da plati naknadu ako je osigurana stvar uništena ili oštećena:

- 1) usled izlaganja vatri ili toploti radi obrade ili u druge svrhe (na primjer, prilikom peglanja, sušenja, prženja, pečenja i sl.) ili usled pada ili bacanja u ognjište (peć, štednjak, i sl.);
 - 2) osmuđenjem, oprljenjem ili progorijevanjem cigaretom, cigarom, spravom za osvjetljavanje, žeravicom i sl.;
 - 3) usled vrenja ili zagrijavanja, kuvanja, dimljenja i sl.;
 - 4) usled kratkog spoja na električnim instalacijama i uređajima, ako nisu nastupile okolnosti iz stava (1) ovog člana.
- (3) Osiguranjem od opasnosti požara nijesu obuhvaćene štete na dimnjacima nastale u vezi sa njihovom funkcijom.

Obim opasnosti udara groma

Član 4.

- (1) Osiguranje od udara groma, u smislu ovih Uslova, pokriva štete koje na osiguranim stvarima prouzrokuje grom dejstvom snage ili toplote, kao i štete od udara predmeta oborenih gromom.
- (2) Ako se drugačije ne ugovori, osiguranjem nijesu obuhvaćene štete:
 - 1) na osiguranim električnim mašinama, aparatima (uključujući i aparate za kuvanje, peglanje, grijanje kreveta, radio - aparate, televizijske prijemnike, lampe, sijalice i sl.); ili električnim vodovima usled dejstva električne energije prenapona ili zagrijavanja usled preopterećenja, atmosferskih uticaja kao statičkih opterećenja, indukcije zbog atmosferskih pražnjenja i sličnih pojava - jer se takve štete smatraju pogonskim. Međutim, naknađuje se šteta od požara koji bi nastao djelovanjem električne energije i koji bi se poslije prestanka toga djelovanja samostalno širio;
 - 2) prouzrokovane prenošenjem električne energije preko vodova kao posledica udara groma, kao i štete na zaštitnim osiguračima ma koje vrste, zaštitnim prekidačima, odvodnicima prenapona, gromobranima i sličnim uređajima, nastale u vršenju njihove normalne funkcije.

Obim opasnosti eksplozije

Član 5.

- (1) Eksplozijom, u smislu ovih Uslova, smatra se iznenadno ispoljavanje sile zasnovano na težnji pare ili gasova za širenjem.
Smatra se da je nastupila eksplozija suda (kotlova, cijevi i sl.), samo kad su zidovi suda u tolikoj mjeri pocijepani da nastaje trenutno izjednačenje unutrašnjeg i spoljašnjeg pritiska.
Ako je u unutrašnjosti posude nastala eksplozija usled hemijskog pretvaranja, šteta koja od toga nastane na posudi pokrivena je osiguranjem i kad zidovi nijesu pocijepani..
- (2) Osiguranjem nijesu obuhvaćene:
 - 1) štete na osiguranikovim stvarima prouzrokovane od miniranja koje se vrše u okviru njegove djelatnosti ili u okviru dozvoljene djelatnosti trećih lica;
 - 2) štete na mašinama prouzrokovane od eksplozije u prostoru za unutrašnje sagorijevanje (cilindar motora) ;
 - 3) štete od eksplozija koje su normalna pojava u procesu proizvodnje;
 - 4) štete od eksplozivnog izduvavanja iz peći i sličnih naprava;
 - 5) štete od eksplozije biološkog karaktera;
 - 6) štete usled probijanja zvučnog zida;
 - 7) štete od vodenog udara koji se u tunelima i cjevovodima pod pritiskom manifestuje kao eksplozija;
 - 8) štete od eksplozije na sudovima pod pritiskom iz stava (1) alineja 2. ovog člana usled dotrajalosti, pojave istrošenosti ili prekomjerne naslage rđe, kamenca, taloga, mulja na osiguranoj stvari, ali se nadoknađuje šteta na drugim stvarima u vezi sa nastalom eksplozijom
 - 9) štete koje su posledica smanjenja pritiska u posudi (implozija).

Obim opasnosti oluje

Član 6.

- (1) Olujom, u smislu ovih Uslova, smatra se vjetar brzine 17,2 metra u sekundi, odnosno 62 kilometra na čas (jačine 8 stepeni po Boforovoj skali) ili više. Smatraće se da je duvao vjetar ove brzine u kraju gdje se nalazi osigurana stvar, ako je vjetar lomio grane i stabla ili oštetiо redovno održavane građevinske objekte. U slučaju sumnje,

osiguranik mora dokazati brzinu vjetra izvještajem hidrometeorološke službe.

- (2) Štete od oluje obuhvaćene su osiguranjem ako su prouzrokovana mehanička oštećenja osigurane stvari:
- 1) neposrednim dejstvom oluje,
 - 2) direktnim udarom olujom oborenih ili nošenih predmeta,
 - 3) ukoliko se posebno ugovori, obuhvaćene su i štete od nanošenja snijega vjetrom.
- (3) Osiguranjem od oluje nijesu obuhvaćene štete:
- 1) od prodiranja kiše, grada, snijega, ili drugih nanosa kroz otvoren prozor ili druge otvore koji postoje na zgradi, osim ako su otvori nastali od oluje;
 - 2) od kiše i drugih padavina na stvarima smještenim na slobodnom prostoru (plastovima, kamarama i sl.), pod nadstrešnicama i ostalim otvorenim zgradama;
 - 3) od propisima predviđene težine snijega;
 - 4) na građevinskom objektu koji nije bio izgrađen prema uobičajenom načinu gradnje u tom mjestu, ili koji je nedovoljno održavan ili je dotrajavao;
 - 5) na folijama od vještačkog materijala na toplim lejama, koje služe za pokrivanje bilja neposredno, ili u obliku tunela, ukoliko se drugačije ne ugovori, osim folija čije je vijek trajanja po garanciji proizvođača kraći od godinu dana;
 - 6) na platnenim i plastičnim nadstrešnicama, ako nije drugačije ugovoreno.

Obim opasnosti grada

Član 7.

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete od uništenja odnosno oštećenja osiguranih stvari koje grad prouzrokuje svojim udarom. Obuhvaćene su i štete od prodiranja grada i kiše kroz otvore nastale od padanja grada.
- (2) Osiguranjem nijesu obuhvaćene štete na staklima i folijama toplih leja i staklenika, kao ni štete na malteru nedovoljno održavane ili dotrajale fasade, kao ni štete na platnenim i plastičnim nadstrešnicama, ako nije drugačije ugovoreno.
- (3) Ukoliko se posebno ugovori, obuhvaćene su štete na staklima i folijama toplih leja i staklenika, osim na folijama čiji je vijek trajanja po garanciji proizvođača kraći od godinu dana.

Obim opasnosti udara sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine u osigurani građevinski objekat

Član 8.

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranom građevinskom objektu koje nastanu udarom sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne radne mašine.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene i štete na drugim osiguranim stvarima koje nastanu kao posledica rušenja građevinskog objekta ili dijela objekta, prouzrokovane udarom motornog vozila u smislu stava (1) ovog člana.

Obim opasnosti pada letjelice

Član 9.

- (1) Padom letjelice, u smislu ovih Uslova, smatra se pad letjelice bilo koje vrste na osigurani objekat.
- (2) Smatra se da je nastao osigurani slučaj pada letjelice ako se od neposrednog udara letjelice ili njenih djelova kao i predmeta iz letjelice, osigurana stvar uništi ili ošteti.

Obim opasnosti manifestacije i demonstracije

Član 10.

- (1) Manifestacijom i demonstracijom, u smislu ovih Uslova, smatra se organizovano ili spontano javno ispoljavanje raspoloženja grupe građana dozvoljeno od strane nadležnih organa.
- (2) Smatra se da je nastao osigurani slučaj manifestacije ili demonstracije ako je osigurana stvar uništena ili oštećena na bilo koji način djelovanjem manifestanata odnosno demonstiranata (rušenje, demoliranje, razbijanje, paljenje i dr.).
- (3) Estetska oštećenja fasade osiguranog objekta npr. ispisanim grafitima, po ovim Uslovima ne smatraju se osiguranim rizikom.

Obim opasnosti poplave, bujice i visoke vode

Član 11.

- (1) Poplavom, u smislu ovih Uslova, smatra se stihijsko neočekivano plavljenje terena od stalnih voda (rijeka, jezera, mora i dr.) usled toga što se voda izlila iz korita ili provalila odbrambeni nasip ili branu, izlivanje vode usled izvanredno visoke

plime i talasa na moru i jezerima neobične jačine, kao i od nadolaženja vode iz vještačkih jezera.

- (2) Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje terena usled naglog obrazovanja velike količine vodene mase koja nastaje kao posledica provala oblaka.
- (3) Bujicom se smatra stihijsko neočekivano plavljenje terena vodenom masom koja se obrazuje na nizbrdnim terenima usled jakih atmosferskih padavina i sliva ulicama i putevima.
- (4) Osiguranjem od poplave obuhvaćene su samo štete prouzrokovane na osiguranom objektu za vrijeme trajanja poplave i neposredno poslije povlačenja vode.
- (5) Na hidrograđevinskim objektima osiguranje takođe pokriva štete nastale uslijed visokih voda. Visokim vodama se u smislu ovih Uslova, smatra:
 - 1) izuzetna pojava neuobičajenog porasta vodostaja;
 - 2) podzemna voda kao posledica visoke vode.
- (6) Obaveza osiguravača za štete od visoke vode i podzemne vode kao njene posledice počinje sa porastom visoke vode iznad unaprijed utvrđenih mjesečnih kota vodostaja ili potoka izmjerenih prema najbliže postavljenom pokazivaču vodostaja.
- (7) Za svaki pojedini mjesec normalan je najviši mjesečni vodostaj za poslednjih 20 godina koji označava pokazivač vodostaja najbliži osiguranom stvari, uz isključenje izuzetno visokih vodostaja.
- (8) Osiguranjem nijesu obuhvaćene:
 - 1) štete sa unutrašnje strane na cjevovodima, kanalima i tunelima i prouzrokovane mehaničkim djelovanjem vode;
 - 2) štete od gljivica usled vlage;
 - 3) štete od slijeganja tla kao posledice poplave i bujice;
 - 4) štete od podzemnih voda u uskopima, niskopima, podzemnim hodnicima i jamama rudnika;
 - 5) štete od plavljenja vode izlivena iz kanalizacione mreže, osim ako je do izlivanja došlo usled poplave i bujice;
 - 6) štete na stvarima smještenim u živim i suvim koritima potoka i rijeka, kao i na prostoru između potoka, odnosno rijeka i nasipa (inundaciono područje);
 - 7) štete na zalihama koje nijesu uskladištene na paletama, visine najmanje 10cm, ili na propisima utvrđen način;
 - 8) štete na hidrograđevinskim objektima usled podlokavanja sa spoljne strane, a na kanalima, tunelima i cjevovodima i štete

usled pritiska prouzrokovano poplavom u smislu prethodnog stava, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Obim opasnosti izlivanja vode iz instalacija

Član 12.

- (1) Izlivanje vode, u smislu ovih Uslova, smatra se:
 - 1) neočekivano izlivanje vode iz vodovodnih, odvodnih (kanalizacionih) i toplovodnih instalacija pripadajućih objekata kao i iz uređaja za grijanje toplom vodom, parno grijanje, šprinklerskog uređaja za gašenje požara i iz drugih uređaja i aparata koji su priključeni na vodovodne i odvodne instalacije u objektu, zbog oštećenja ili zagušenja (loma, oštećenja ili otkazivanja uređaja) tih instalacija, uređaja i aparata. Pripadajuće instalacije u osiguranom objektu su instalacije do njihovog priključivanja na spoljnu mrežu (npr. šaht, hidrofor, podstanica za toplu vodu i sl.).
 - 2) neočekivano izbijanje pare iz instalacija i uređaja za toplu vodu i grijanje,
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranim stvarima koje nastaju u smislu stava (1) ovog člana i ako je do osigurane opasnosti došlo iz ostalih prostorija zgrade u kojoj se nalaze osigurane stvari.
- (3) Ako se posebno ugovori i ako je obračunata dodatna premija, osiguranje pokriva i izliv vode:
 - 1) iz otvorenih slavina izvan osiguranog objekta;
 - 2) zbog začepljenja cijevi ili uređaja iz stava 1 ovog člana, pri čemu osiguranje ne pokriva troškove popravke i čišćenja samih cijevi;
 - 3) iz uređaja koji nisu povezani na cjevovodnu mrežu i koji se oštete (npr. akvarijumi, vodeni kreveti i sl.)
- (4) Osiguranjem nijesu obuhvaćene štete:
 - 4) od izlivanja vode iz otvorenih slavina, kao i iz odvodnih (kanalizacionih) instalacija ako je šteta nastala usled zagušenja instalacija, u prostorijama osiguranika;
 - 5) nastala je na samim vodovodnim i odvodnim instalacijama, uređajima, aparatima i kotlovima u prostorijama osiguranika;
 - 6) usled dotrajalosti, istrošenosti i korozije, u prostorijama osiguranika, koje su dostupne kontroli osiguranika;
 - 7) gljivica usled vlage;
 - 8) gubitka vode i izgubljene dobiti;

- 9) na zalihama koje nijesu uskladištene na paletama, visine najmanje 10cm ili na propisima utvrđen način;
- 10) od izlivanja vode iz oluka i olučnih cijevi u prostorijama osiguranika;
- 11) od izlivanja vode iz spoljnih instalacija (ulične i sl.);
- 12) usled slijeganja tla kao posledica izlivanja vode iz vodovodnih i kanalizacionih instalacija;
- 13) usled smrzavanja u instalacijama i uređajima koji su pod kontrolom osiguranika, ako drugačije nije ugovoreno.

Obim opasnosti klizanja tla i odronjavanja

Član 13.

- (1) Klizanjem tla, u smislu ovih Uslova, smatraju se iznenadni pokreti zemljine površine na kosim terenima sa jasnim manifestacijama lomova na površini tla i srozavanja koji, sa pojavom jakih deformacija i pukotinama na građevinskim objektima, nastaju u kratkom periodu.
- (2) Odronjavanjem, u smislu ovih Uslova, smatra se otkidanje i pad materijala kao geološke pojave ili u vezi sa klizanjem terena.
- (3) Smatra se da je nastupio osigurani slučaj ukoliko su deformacije, oštećenja ili uništenja osigurane stvari nastale zbog kretanja tla, pritiska ili udara zemljanog materijala.
- (4) Osiguranjem nijesu obuhvaćene štete na osiguranoj stvari:
 - 1) nastale prije ili u momentu zaključenja osiguranja;
 - 2) ukoliko je klizanje tla ili odronjavanje prouzrokovano djelatnošću osiguranika;
- (5) Osiguranjem nijesu obuhvaćeni troškovi saniranja tla.

Obim opasnosti slijeganja tla

Član 14.

- (1) Slijeganjem tla, u smislu ovih Uslova, smatra se iznenadno vertikalno pomjeranje tla - ulijeganje kao geološka i hidrološka pojava.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene štete od uništenja i/ili konstruktivnog oštećenja osiguranih stvari. Pod konstruktivnim oštećenjem osiguranih stvari smatraju se deformacije, pukotine, lom pojedinih vitalnih djelova objekta, uređaja, instalacija i sl., bez kojih se objekat, uređaji, instalacije i sl. ne

mogu staviti u predviđenu funkciju i/ili bezbjedno koristiti.

- (3) Osiguranjem nijesu obuhvaćene štete na osiguranim stvarima kod kojih nije nastalo oštećenje u smislu stava (1) i (2) ovog člana:
 - 1) slijeganje zbog greške u statičkom proračunu;
 - 2) promjena estetskog izgleda osigurane stvari;
 - 3) centriranje, ispitivanje i puštanje u rad mašina i uređaja kod kojih nije nastalo oštećenje vitalnih djelova;
 - 4) ispitivanje i puštanje u rad instalacija svih vrsta;
 - 5) lom stakla svih vrsta;
 - 6) pukotine na zemljanim objektima koje ne ugrožavaju stabilnost ili funkcionalnost objekata;
 - 7) pukotine na svim djelovima građevinskih objekata koje ne utiču na stabilnost tog dijela ili cijelog objekta;
 - 8) malterske pukotine svih vrsta;
 - 9) pukotine na keramičkim i drugim obloženim pločama;
 - 10) molerko - farbarski i soboslikarski radovi na građevinskim objektima.
- (4) Osiguranjem nijesu obuhvaćene indirektna šteta, kao posledica slijeganja tla:
 - 1) gubitak proizvodnje;
 - 2) gubitak zbog prestanka rada;
 - 3) ugovorni gubitak ili odgovornost;
 - 4) troškovi učinjeni na spašavanju i raščišćavanju;
 - 5) troškovi za sanaciju tla.

Obim opasnosti sniježne lavine

Član 15.

- (1) Sniježnom lavinom, u smislu ovih Uslova, smatra se sniježna masa u pokretu koja se otkida sa planinskih padina.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene štete prouzokovane djelovanjem vazdušnog pritiska od sniježne lavine.

Obim opasnosti iscurenja (lekaže)

Član 16.

- (1) Iscurenjem (lekažom), u smislu ovih Uslova, smatra se iscurenje tečnosti odnosno gasova iz nepokretnih sudova – cistijerni, cjevovoda i sl., ako tečnost iscuri zbog iznenadnog prskanja suda ili neočekivanog kvara na ugrađenim uređajima za ispuštanje i utakanje tečnosti.

- (2) Ako osigurana tečnost iscuri zbog prskanja sudova ili kvara na uređajima, nastalih usled dotrajalosti, lošeg održavanja posuda odnosno uređaja, lošeg zaptivanja ili loše zaptivke, šteta se ne nadoknađuje.
- (3) Osiguranjem su pokrivene štete samo na osiguranoj tečnosti odnosno plinovima, ukoliko drugačije nije ugovoreno.
- (4) Ako se posebno ugovori, obuhvaćene su štete od isurenja tečnosti na osiguranoj stvari. Osiguranje se može ugovoriti samo na „prvi rizik“.

Obim opasnosti izlivanja užarene tečno rastopljene mase

Član 17.

- (1) Od opasnosti izlivanja užarene tečno rastopljene mase pokrivena je šteta koja bi bila prouzrokovana na osiguranim stvarima usled neočekivanog izlivanja užarene tečno rastopljene mase izvan mjesta određenog za ispuštanje i odvođenje i ako nije nastao požar. Šteta koja pri tome nastane na uređaju za topljenje i odvođenje nadoknadiće se samo ako je prouzrokovana dejstvom rastopljene mase spolja.
- (2) Osiguranjem je pokrivena i šteta na rastopljenoj masi.

Obim opasnosti samozapaljenja zaliha

Član 18.

- (1) Samozapaljenje je fizičko - hemijski i biološki proces prelaska materijala iz čvrstog stanja u stanje pepela ili praha, bez uticaja spoljnih izvora plamena ili visoke temperature.
- (2) Materije sklone samozapaljenju su: materijali biljnog porijekla (sijeno, žitarice i sl.) treset i fosilni ugalj, masti i ulja biljnog porijekla, hemijski materijal i smjese (fosfor, cinkov i aluminijski prah, jedinjenja sumpora sa metalima, gar, metalno-organska jedinjenja, hidrosulfidi natrijuma, karbid kalcijuma i dr.).
Vlaknasti materijali posjeduju sposobnost samozapaljenja samo kad su natopljeni biljnim i životinjskim mastima: laneno, konoplino i pamučno ulje, firnajs, riblja ulja i drugo.
- (3) Opasnost samozapaljivih zaliha obuhvaćena je osiguranjem ako su zalihe uskladištene i izvršene ostale radnje po zakonskim, odnosno tehničkim propisima.

Udar nepoznatog motornog vozila u osigurani građevinski objekat

Član 19.

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranom građevinskom objektu koje nastanu udarom nepoznatog motornog vozila.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene štete i na drugim osiguranim stvarima, kao posljedica rušenja građevinskog objekta ili djela objekta prouzrokovano udarom motornog vozila u smislu prethodnog stava ovog člana.

Obim opasnosti dima

Član 20.

- (1) Dimom se, u smislu ovih Uslova, podrazumjeva iznenadno i neočekivano širenje dima suprotno predviđenoj svrsi iz mjesta sagorjevanja, mjesta grijanja, iz opreme za grijanje, kuvanje ili sušenje ili iz sličnih objekata za grijanje koji se nalaze na mjestu osiguranja.
- (2) Od rizika dima može se ugovoriti osiguranje za građevinske objekte i pokretne stvari iz Člana 1 ovih Uslova.
- (3) Osiguravač nema obavezu isplate nadoknade iz osiguranja za sve slučajeve dugog izlaganja dima.
- (4) Osiguranje se može ugovoriti samo na "prvi rizik".

Obim opasnosti zemljotresa

Član 21.

- (1) Zemljotresom se, u smislu ovih Uslova, smatra iznenadno kretanje, pomjeranje i rušenje tla (zemljišta) izazvano isključivo prirodnim procesima tektonskih kretanja i pomjeranja u zemljinoj kori koje rezultira oštećenjem ili uništenjem osiguranih predmeta i isto je zabilježeno po međunarodnoj skali za mjerenje makroseizmičkih pojava.
- (2) Pod štetnim događajem podrazumijevaju se sva kretanja i pomjeranja tla koja su se manifestovala u toku 72-časovnog intervala od momenta prvog registrovanja zemljotresa.
- (3) Osiguranjem, kada se ostvari osigurani slučaj, pokrivene su štete od uništenja ili oštećenja osiguranih predmeta koja su nastala od zemljotresa ili su indirektna posljedica zemljotresa.

- (4) Osiguravač je u obavezi da isplati naknadu štete samo ako se dokaže da je zemljotres na mjestu gdje se nalaze osigurani predmeti, imao intenzitet od najmanje 5 stepeni po Mercalli-Cancani-Sieberg skali (MSC).
- (5) Po ovim Uslovima osiguranja isključene su štete:
 - 1) nastale kao posljedica zemljotresa intenziteta manjeg od 5 stepeni po MSC skali;
 - 2) nastale od kretanja, pomjeranja i tresenja tla izazvanih djelovanjem koje vrši osiguranik ili neko treće lice i eksplozija klasičnih ili nuklearnih uređaja;
 - 3) nastale od kretanja, pomjeranja i tresenja tla izazvanih u rudnicima;
 - 4) nastalih od kretanja, pomjeranja i tresenja tla izazvanih djelovanjem nuklearne energije i radioaktivne kontaminacije;
 - 5) nastale zagađenjem predmeta izazvanog isticanjem otrovnih i opasnih materija kao i troškovi za raščišćavanje zagađenja;
 - 6) nastale na freskama, mozaicima i drugim ukrasnim elementima na zidovima i fasadama;
 - 7) nastale kao posljedica nedovoljnog održavanja objekata.
- (6) Ako drugačije nije ugovoreno, osiguranik učestvuje u svakoj šteti sa odbitnom franšizom u visini koja je navedena u polisi osiguranja.
- (7) Osiguranik je dužan da bez kašnjenja i odlaganja osiguravaču prijavi nastalu štetu, i da na zahtjev osiguravača dostavi podatke Seizmološkog zavoda o zemljotresu koji je bio uzrok nastanka prijavljene štete.

Obim opasnosti atmosferskih padavina

Član 22.

- (1) Osiguranjem su pokrivenе štete na osiguranim predmetima od neočekivanog i iznenadnog prodiranja vode u unutrašnjost objekta preko oluka i cijevi za odvod kišnice kao posljedice:
 - 1) padanja velikih količina atmosferskih voda;
 - 2) topljenja leda i snijega.
- (2) Osiguranjem nisu pokrivenе štete:
 - 1) zbog dotrajale i slabe hidroizolacije;
 - 2) zbog vlažnosti temelja, djelovanja visokih voda ili bilo kojih dugotrajnih djelovanja;
 - 3) zbog nedovoljnog održavanja objekta i sistema za odvod atmosferskih voda;
 - 4) zbog poplava, bujica, klizanja zemlje;
- 5) zbog dotrajalosti, istrošenosti i korozije;
- 6) od gljivica zbog vlage;
- 7) zbog slijeganja tla (ulegnuća) kao posljedice izlivanja vode iz oluka i cijevi za odvod kišnice;
- 8) samih oluka i cijevi za odvod kišnice;
- 9) kao posljedicu nezavršenih građevinskih, instalacionih ili zanatskih radova na stambenom objektu.
- (3) Osiguravač nije u obavezi za isplatu štete od atmosferskih voda, ako osiguranik nije preduzeo sve mjere da spriječi ponovno izlivanje atmosferskih voda.
- (4) Osiguranje se može ugovoriti samo na "prvi rizik".

Obim opasnosti vandalizma

Član 23.

- (1) Osiguranjem su pokrivenе štete na spoljašnjim dijelovima stalno nastanjenih ili čuvanih građevinskih objekata, kao i na opremi unutar tih objekata, a koje su nastale zbog zlonamjernih, obijesnih djelovanja, odnosno, vandalizma trećih lica. U treća lica ne računaju se osiguranik, članovi njegovog domaćinstva i rođaci (suprug/a osiguranika ili njegov vanbračni partner, djeca - braćna, vanbraćna, usvojena i pastorčad, roditelji osiguranika i roditelji njegove supruge/a, rođaci osiguranika do trećeg nasljednog reda, maćeha, očuh i staratelj).
- (2) U oštećenja obuhvaćena ovom opasnošću spadaju takođe i razni natpisi, crteži i mrlje po fasadama, te drugim djelovima osiguranog građevinskog objekta.
- (3) Ovim osiguranjem se ne pokrivaju štete nastale:
 - 1) na staklima prozora i vrata;
 - 2) na antenama i njima pripadajućoj opremi (pojačivači, stubovi, nosači, konzole, instalacije i sl.);
 - 3) na sanitarijama;
 - 3) na svim vidovima reklama, umjetničkih izrada i reljefa na spoljašnjoj strani objekta;
 - 5) na liftovima;
 - 6) na svjetiljkama, reflektorima i sijalicama;
 - 7) neonskim cijevima i njihovom mehanizmu;
 - 8) na živim ogradama;
 - 9) kao posljedica udara sopstvenog ili nepoznatog motornog vozila;
 - 10) kao posljedica provalne krađe, razbojništva ili pokušaja tih djelovanja.
- (4) U slučaju nastanka štete, osiguranik mora:

- 1) da odmah pozove policiju i prijavi oštećene ili uništene predmete i da informacije ukoliko mu je poznat izazivač štete.
- 2) da odmah obavijesti osiguravača, a najkasnije u roku od 3 (tri) dana od dana nastanka štete i da mu pruži sve informacije i dokaze koji su mu neophodni za određivanje uzroka, obima i visine štete.

(5) Osiguranje se može ugovoriti samo na "prvi rizik".

Obim opasnosti težine snijega

Član 24.

- (1) Osiguranjem su pokrivene štete na osiguranim predmetima nastale kao posljedica:
 - 1) neposrednog djelovanja težine snijega;
 - 2) udara predmeta koji su pali na osigurane predmete zbog težine snijega.
- (2) Osiguravač je u obavezi da isplati naknadu štete samo u slučaju ako je debljina novonapadalog snijega veća od 25cm, a njegova težina po m² veća od 100 kg, i da je nastao u periodu od 24 časa. U slučaju sumnji, osiguranik mora da dokaže debljinu i težinu napadalog snijega izvještajem Hidrometeorološke službe.
- (3) Osiguranje ne pokriva:
 - 1) štete zbog klizanja snijega niz krov i padanje ledenica;
 - 2) štete zbog slabog održavanja osiguranog objekta;
 - 3) troškove za uklanjanje snijega.
- (4) Osiguranje se može ugovoriti samo na "prvi rizik".

Obim opasnosti mraza

Član 25.

- (1) Pod mrazom se, u smislu ovih Uslova, podrazumjeva smrzavanje vodovodnih i toplovnih instalacija u nastanjenim, odnosno stalno korišćenim objektima.
- (2) Osiguranje pokriva štetu na predmetu osiguranja koja nastaje uslijed izlivanja vode iz oštećenih vodovodnih i toplovnih instalacija uslijed djelovanja mraza, ali šteta na instalacijama nije pokrivena.

Vrijednost osigurane stvari

Član 26.

(1) Vrijednost osigurane stvari, ukoliko se drugačije ne ugovori, čini:

- 1) za građevinske objekte - građevinska cijena novog objekta prema cijenama u mjestu gdje se objekti nalaze, umanjena za iznos procijenjenog rabaćenja (ekonomskog i/ili tehničkog);
- 2) za zalihe robe, materijala i sirovina – nabavna cijena, a ako je tržišna cijena niža od nabavne tada tržišna cijena uvećana za zavisne troškove;
- 3) za zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvode kod proizvođača – proizvodna cijena, a ako je tržišna cijena niža od proizvodne – tržišna cijena;
- 4) za mašine, uređaje i instalacije, transportna sredstva i sredstva veze, inventar i predmete domaćinstva – nabavna cijena novih stvari umanjena za iznos procijenjenog rabaćenja (tehničkog i/ili ekonomskog);
- 5) za šume – troškovi podizanja, odnosno vrijednosti drvne mase, što je potrebno u svakom pojedinačnom slučaju odrediti;
- 6) za stvari od plemenitih metala, neprerađene plemenite metale, drago kamenje i biserne ogrlice, rijetke i skupocjene stvari, umjetničke predmete, planove, datoteke, crteže, modele, kalupe, makete, dokumenta, rukopise, predmete zbirki i poslovne knjige – iznos sporazumno određen između osiguravača i ugovarača osiguranja.
- 7) za novac, hartije od vrijednosti, arhivsku građu, za muzeje i izložbene predmete – iznos sporazumno određen između osiguravača i ugovarača osiguranja.

Limit pokrića

Član 27.

- (1) Ugovorom o osiguranju može se definisati limit pokrića za period trajanja osiguranja, čime se limitira maksimalna obaveza Osiguravača za sve osigurane slučajeve za dati period, kao i limit pokrića po jednom osiguranom slučaju za predmet osiguranja i/ili osiguranu opasnost i/ili mjesto osiguranja i slično.

Mjesto osiguranja

Član 28.

- (1) Osiguranje važi za vrijeme dok se osigurane stvari nalaze na mjestu označenom u polisi.
- (2) Osiguranje važi kad se sve osigurane stvari prenesu sa mjesta označenog u polisi na neko mjesto u okviru sjedišta osiguranika odnosno mjesta stanovanja na teritoriji Crne Gore.
- (3) Stvari poljoprivrednih gazdinstava zbirno osigurane jednom polisom (paušalno osiguranje) osigurane su i dok se nalaze na zemljišnom posjedu, pijacama, na mjestu prerade, obrade, opravke i posluge. Ove stvari se smatraju osiguranim i pri prevozu i povratku nazad, osim kad su u prevozu javnim saobraćajnim sredstvima.
- (4) Sredstva radnih organizacija osigurana su i na mjestu obrade, prerade, opravke, kao i kod lica kojima su data na posluhu ili zakup.
- (5) Ako se osigurana stvar, prema prirodi upotrebe, premješta sa jednog mjesta na drugo, to treba navesti u polisi. U tom slučaju, ukoliko se ne mogu tačno označiti pojedina mjesta osiguranja, mjesto osiguranja je označeno na teritoriji Crne Gore.
- (6) Osiguranje ne važi za vrijeme dok se osigurana stvar nalazi na izložbi, vašaru ili sajmu ukoliko se posebno ne ugovori.
- (7) Kod ugovorenog osiguranja na „prvi rizik“, u polisi osiguranja se navodi precizno mjesto osiguranja za svaku osiguranu stvar.

Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Član 29.

- (1) Visina naknade iz osiguranja utvrđuje se:
 - 1) u slučaju uništenja ili nestanka stvari – prema vrijednosti osigurane stvari (član 26) u vrijeme nastanka osiguranog slučaja umanjenoj za vrijednost ostatka;
 - 2) U slučaju oštećenja – u visini troškova opravke po cijenama materijala i rada u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, umanjениh za iznos procijenjenog rabaćenja i vrijednosti ostatka, ukoliko nije drugačije ugovoreno. Veći troškovi opravke nastali zbog toga što su prilikom opravke na oštećenoj stvari učinjene izmjene, poboljšanja ili usavršavanja, padaju na teret osiguranika.
- (2) Za makadamske i šumske puteve priznaje se naknada za štetu na gornjem stroju smo kada je istovremeno na istom mjestu oštećen i donji stroj.

Za štete na donjem stroju naknađuje se najviše iznos troškova za izvođenje izgrađenog dijela stroja po projektu.

- (3) Ako su stvari osigurane na „prvi rizik“ od opasnosti čijim ostvarenjem nastane šteta, naknada će se platiti u visini nastale štete, a najviše do ugovorene sume osiguranja na „prvi rizik“. Odredbe o podosiguranju u ovom slučaju neće se primijeniti.

Franšiza

Član 30.

- (1) Ako se posebno ugovori, na sva osiguranja ili osiguranja od pojedinih osiguranih opasnosti (osnovnih ili dopunskih) predviđenih ovim Uslovima, primenjuje se učešće osiguranika u šteti - odbitna franšiza, pod kojom se podrazumjeva ugovoreni novčani iznos i / ili procenat kojim se umanjuje svaki iznos nadoknade iz osiguranja tokom trajanja osiguranja.

Naknada troškova

Član 31.

- (1) Na ime troškova učinjenih za raščišćavanje i rušenje u vezi sa nastalim osiguranim slučajem na osiguranoj stvari osiguravač naknađuje neophodne izdatke za raščišćavanje i rušenje. Ukoliko se, međutim, drugačije ne ugovori naknađuje se najviše do 3% od sume osiguranja, odnosno od stvarne vrijednosti oštećene stvari kod osiguranja na ugovorenu vrijednost, a od nove vrijednosti kod osiguranja na novu vrijednost od oštećene stvari.
- (2) U troškove raščišćavanja spadaju neophodni izdaci za raščišćavanje i čišćenje mjesta na kome je šteta pruzrokovana, kao i izdaci za odvoz ogorina, šuta i mulja do najbližeg mjesta dozvoljenog istovara.
- (3) U troškove rušenja spadaju neophodni troškovi koje ugovarač osiguranja učini poslije nastanka osiguranog slučaja radi rušenja preostalih oštećenih neupotrebljivih djelova i njihovog odnošenja do najbližeg dozvoljenog mjesta istovara.
- (4) U slučaju podosiguranja, troškovi za raščišćavanje i rušenje naknađuju se u istoj srazmjeri kao i naknada iz člana 29. osim u slučajevima kada su ti troškovi učinjeni po nalogu osiguravača.

- (5) Osiguravač nije u obavezi da naknadi troškove za otklanjanje uzroka štete, kao i troškove intervencije vatrogasnog društva ili drugih organizacija čija je dužnost prema karakteru poslovanja da besplatno pružaju pomoć kada nastane osigurani slučaj.

Važnost Opštih uslova za osiguranje imovine

Član 32.

- (1) Ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim Uslovima, na osiguranja zaključena po ovim Uslovima primjenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje imovine.

Završne odredbe

Član 33.

- (1) Ovi Uslovi stupaju na snagu i primjenjuju se na sve ugovore o osiguranju (polise) zaključene počev od dana 01.06.2021. godine.